

Folketinget
Christiansborg
1240 København K
Beskæftigelsesudvalget

Sendt til: Formular "Kontakt Beskæftigelsesudvalget"

Kommentar til B 163 om ret til pasning af sygt barn ved almen sygdom

Indledningsvist gør Børnenes bureau opmærksom på det enestående i, at behandlingen af et forslag, som vedrører et lille barns ret til en primær omsorgsperson ved sygdom, overhovedet behandles i Beskæftigelsesudvalget. Vi er enige i, at arbejdsmarkedet berøres, men udgangspunktet for vurderingen af hensigtsmæssigheden af lovgivningen bør til enhver tid være hensynet til barnets tarv – i tråd med børnekonventionens princip om barnets bedste. Vi håber, at børnefaglige kommentarer indhentes.

Vi har følgende 3 kommentarer til behandlingen af beslutningsforslaget:

Kommentar 1: Pligt til indførelse af lovsikret ret for barnet

Børn er rettighedshavere i samfundet, og staten er ansvarlig for at sikre børns trivsel og omsorg mest muligt. Det følger af børnekonventionens artikel 24, at den danske stat har pligt til at anerkende barnets ret til at nyde den højest opnåelige sundhedstilstand og genoprettelse af helbred ved sygdom. Forældrenes rolle heri er central. Derfor er borgerforslaget primært og principielt udtryk for et rettigheds-spørgsmål om børns adgang til omsorg ved sygdom og ikke et politisk spørgsmål om løn- og arbejds-vilkår.

Børnenes bureau mener, at den danske stat har pligt til at påse, at børns ret til pasning af en primær-omsorgsperson ved sygdom er garanteret. Samtidig mener vi ikke, at staten må diskriminere børns ret til omsorg baseret på forældrenes fagforeningsforhold eller tilknytning til en fagforening. Vi vurderer derfor, at staten har pligt til at indføre en lovsikret ret for barnet.

Kommentar 2: Beregnet skøn over udgifter er misvisende og bør justeres

- 1) Der bør i det beregnede skøn modregnes allerede eksisterende udgifter. Det skyldes, at der i de udarbejdede skøn over statens udgifter ikke tages højde for de udgifter, som mange arbejdsgivere i dag allerede har til løn under barnets sygdom. Dermed er den pejling af størrelsen på de udgifter, der er forbundet med beslutningsforslaget, misvisende. Vi henviser til, at man i stedet oplyser *mer*-udgiften i forbindelse med lovtiltaget, medmindre det oplyses og ved beregningen lægges til grund, at staten finansierer lovtiltaget og overtager eksisterende udgifter 1:1.
- 2) Det beregnede skøn bør indregne effekten af den reducerede smittespredning som følge af lovforslaget. Smittespredning i fx daginstitutioner er langt fra et corona-afgrænset fænomen. Derfor bør der i de skønnede udgifter tages højde for en reduceret smittespredning blandt børn og fx pædagoger i dagtilbud og de heraf afledte økonomiske effekter i form af reduceret sygefravær blandt personale og andre persongrupper såsom forældre til andre børn.

Udvalgsnote

6. maj 2021

Kontakt:

ptm@boernesbureau.dk

www.boernesbureau.dk

Kommentar 3: Argumentet om at den danske arbejdsmarkedsmodel sættes i dårligt lys

Når beskæftigelsesministeren udtaler, at "*Den danske model er en hjørnesten i vores samfund og en væsentlig årsag til, at vi har et velfungerende og fleksibelt arbejdsmarked til gavn for både lønmodtagere og virksomheder*", så er dette en sandhed med modifikationer.

Der er angiveligt ingen forældre, som ønsker at aflevere syge børn. Derfor bør det overvejes, om arbejdsmarkedet virkelig er velfungerende og fleksibelt, når fx vuggestuer er nødsaget til at sætte sedler op, hvoraf det fremgår, at børn, der har fået Panodil, ikke bør afleveres. Beskæftigelsesministeren henviser til, at mange lokalt på deres arbejdsplads har mulighed for efter aftale med arbejdsgiveren at bruge flekstid, hjemmearbejde, afspadsring, ferie og fravær uden løn. Det fremstår uklart, hvad ministeren mener, at de, der ikke har denne mulighed, bør gøre. Det er børnene, der betaler prisen. Mange vil ikke mene, at det er gode arbejdsvilkår.

Der er tale om en arbejdsmarkedsmodel, som ikke har vist sig i stand til/interesse for at sikre børn (og kvinders) retsstilling i samfundet på et aftalebaseret grundlag, og nu afskærer modellen så igen muligheden for at indføre rettighedsbaseret lovgivning – ovenikøbet med henvisning til det argument, at regeringen modsatvis vil have vanskeligt ved at forsvare den danske model...

Det er Børnenes bureaus opfattelse, at såfremt den danske arbejdsmarkedsmodel står i vejen for og/eller anvendes som instrument til at forhindre en naturlig samfundsudvikling, herunder en dynamisk og tidssvarende udvikling af det danske arbejdsmarked – bl.a. fordi den danske model afskærer muligheden for at indføre rettighedsbaseret lovgivning, som sikrer børns tarv – så bør det vel principielt være endnu sværere for EU-Kommissionen at respektere den danske arbejdsmarkedsmodel.

Med venlig hilsen

Jacob og Pernille

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

T +45 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748

J.nr. 2021-2124
17. maj 2021

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 10. maj 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 7 (B 163), som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 7:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen af 6. maj 2021 fra Børnenes Bureau, jf. B 163 - bilag 4?”

Svar:

Jeg har stor forståelse for intentionen med borgerforslaget og mener i høj grad, at børn har brug for omsorg, når de er syge. Jeg har derfor også noteret mig synspunkterne fra Børnenes Bureau.

Vi har med den danske model imidlertid en lang tradition for, at løn og arbejdsvilkår forhandles og fastsættes af arbejdsmarkedets parter. Mange lønmodtagere har derfor ret til fravær under børns sygdom, der enten er reguleret af parterne i de kollektive overenskomster eller i individuelle aftaler. Det kan fx være i form af forældres ret til både barns 1. og 2. sygedag, omsorgsdage mv.

Selvom der ikke er en lovreguleret ret til barnets første sygedag, så er det ikke en saglig grund til at blive afskediget, at man er fraværende for at passe sit barn. Det vil således være muligt for forældre at blive hjemme for at passe et barn uden frygt for afskedigelse. Så børn er – uanset om forældrene er omfattet af en overenskomst – sikret ret til omsorg ved sygdom.

Jeg er ikke enig i, at spørgsmålet om forældres ret til fravær ved børns sygdom ikke kan og bør løses af arbejdsmarkedets parter. Jeg har stor tiltro til den danske model, hvor lønmodtagere historisk i forhandling med arbejdsgiverne – enten efter overenskomster eller individuelle aftaler – har sikret sig muligheder for at blive hjemme for at passe deres syge børn.

Jeg er også overbevist om, at arbejdsmarkedets parter deler bekymringen for, at forældre bliver nødsaget til at sende deres syge børn i institution for at få enderne til at nå sammen. Det er også derfor, at der allerede i rigtig mange kollektive og lokale overenskomster er truffet aftaler om forskellige muligheder for at håndtere situationer med børns sygdom, herunder mulighed for at holde fri med løn. Det er derfor min overbevisning, at forældre oftest kan finde en løsning, der gør, at de kan holde deres børn hjemme fra institution og skole, ind til de er raske.

Som jeg også tidligere har nævnt, har jeg stor tillid til, at arbejdsmarkedets parter løbende ser på, om der er behov for at justere de eksisterende kollektive og lokale aftaler om forældres muligheder for at holde deres børn hjemme fra institution og skole, ind til de er raske.

For så vidt angår udgifterne ved at indføre modellen fra borgerforslaget, er det korrekt forstået, at der i skønnet over de direkte økonomiske konsekvenser af borgerforslaget ikke er taget højde for de udgifter, som mange arbejdsgivere i dag allerede har til løn under barnets sygdom. Dette skyldes, at det ikke er muligt at skønne nærmere over omfanget af disse udgifter for arbejdsgiverne, da de afhænger af de konkrete overenskomstregler, som i øvrigt må forudsættes at blive påvirket ved etablering af den model, som er skitseret i borgerforslaget.

Som det fremgår af mit svar på spørgsmål 4 til B 163, så er jeg sådan set enig i, at borgerforslaget kan have nogle positive afledte økonomiske effekter, fx i form af mindre sygefravær som følge af, at forældre holder børn hjemme til de er raske. I det beregnede skøn på 2,7 mia. kr. årligt (inklusive de afledte konsekvenser på skat og tilbageløb) er der dog ikke taget højde for en eventuel effekt af reduceret smittespredning som følge af borgerforslaget. Dette skyldes, at der hverken findes data på området eller foreligger viden om effekten af, at forældre eksempelvis holder deres børn hjemme i længere tid ved sygdom. Det er derfor også vanskeligt at vurdere, om sådanne eventuelle positive økonomiske konsekvenser står mål med de umiddelbare omkostninger, som borgerforslaget skønnes at medføre – også fordi der ikke er redegjort nærmere for en finansierings- og administrationsmodel.

Jeg er derfor ikke enig i, at det beregnede skøn er misvisende, men jeg anerkender fuldt ud, at det er forbundet med en række usikkerheder, som jeg også tidligere har fremhævet – herunder at der hverken er taget højde for eventuelle positive eller negative afledte konsekvenser af borgerforslaget. Skønnet giver dog en pejling af størrelsen på de udgifter, der - afhængigt af finansierings- og administrationsmodellen - kan være forbundet med beslutningsforslaget

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard
Beskæftigelsesminister

Folketinget
Christiansborg
1240 København K
Beskæftigelsesudvalget

Forslag om børns ret til omsorg ved sygdom (B 163): Opfølgning på ministersvar af 17. maj 2021 vedr. spørgsmål nr. 7

I brev af 10. maj 2021 bad Beskæftigelsesudvalget beskæftigelsesministeren om at kommentere [Børnenes bureaus henvendelse af 6. maj 2021](#) (B 163: udvalgsspørgsmål nr. 7). Børnenes bureau har læst [ministerens besvarelse af den 17. maj 2021](#) og kvitterer indledningsvist for ministerens tilkendegivelse af, at ministeren forstår intentionen med borgerforslaget og i høj grad mener, at børn har brug for omsorg, når de er syge. Ved gennemlæsning af besvarelsen har vi imidlertid konstateret, at der er flere elementer i vores henvendelse, som ministeren ikke forholder sig. Vi vurderer, at ministerens oplysninger er fundamentale for belysningen af borgerforslagets betydning for børns retsstilling. Der er tale om følgende tre overordnede elementer med delspørgsmål:

Udvalgsnote

25. maj 2021

Kontakt:

ptm@boernesbureau.dk

www.boernesbureau.dk

1. Børns ret til omsorg diskrimineres baseret på forældres fagforeningsforhold

I vores henvendelse af 6. maj 2021 henviste vi til ministerens udsagn om, at mange lokalt på deres arbejdsplads har mulighed for efter aftale med arbejdsgiveren at bruge flekstid, hjemmearbejde, afspadsering, ferie og fravær uden løn. Vi mener ikke, at ministeren i sin besvarelse af 17. maj 2021 forholder sig til denne kommentar. Børnenes bureau har derfor konkretiseret tre delspørgsmål nedenfor:

- Der er situationer, hvor et barn er sygt i fx 2-5 dage, og hvor forældrene ikke på deres arbejdsplads har mulighed for fleksibilitet efter aftale med arbejdsgiveren. Hvad mener ministeren, at disse forældre bør gøre, og er disse forældres syge børn tilstrækkeligt sikret omsorg?
- Ministeren er af den overbevisning, at den danske arbejdsmarkedsmodel "kan" og "bør" løse den problemstilling, at syge børn bliver afleveret i institution. Det, vi konkret efterspørger, er ministerens løsning på, at den danske arbejdsmarkedsmodel faktisk ikke "gør" det?
- Hvis den danske arbejdsmarkedsmodel imødekommer udfordringer vedr. børns sygdom, vil løsningen være tilgængelig for de børn, hvis forældre er tilknyttet den pågældende fagforening. Finder ministeren, at det vil kunne udgøre (yderligere) diskrimination, at kun nogle børn har ret til/mulighed for omsorg ved sygdom afhængig af forældrenes fagforeningsforhold?

2. Børns ret til omsorg hæmmes af forældres frygt for konsekvenser på arbejdspladsen

Ministeren henviser i sin besvarelse af 17. maj 2021 til, at "(...) selvom der ikke er en lovreguleret ret til barnets første sygedag, så er det ikke en saglig grund til at blive afskediget, at man er fraværende for at passe sit barn. Det vil således være muligt for forældre at blive hjemme for at passe et barn uden frygt for afskedigelse. Så børn er – uanset om forældrene er omfattet af en overenskomst – sikret ret til omsorg ved sygdom." Borgerforslagets kerne er, at børn netop er syge i en længere periode, at børnene har behov for en primær omsorgsperson, og at forældres relationer ofte ikke et ledige til pasning. Det

danske arbejdsmarked tilskynder aflevering af syge børn i institution. Det kan være den eneste mulighed, forældre har, hvis de ønsker at undgå fx advarsler og måske endda afskedigelse. Derfor forbadser det os, at ministeren i sin besvarelse blot henviser til praksis vedrørende barnets-første-sygedag. Børnenes bureau har derfor konkretiseret tre delspørgsmål nedenfor:

- a) Kan ministeren bekræfte, at der i praksis ikke må ske afskedigelser med henvisning til fravær begrundet i barnets-første-sygedag?
- b) Betyder ministerens besvarelse, at fravær på barnets fx 2.,3. eller 4 sygedag kan være en saglig grund til at blive afskediget?
- c) Mener ministeren, at det er en tilfredsstillende retsstilling for det syge barn, at barnets forældre risikerer advarsler og/eller afskedigelse, fordi en forælder drager omsorg for det syge barn?

3. Forslaget om børns ret til omsorg ved sygdom fremstilles dyrere, end det formentlig er

Ved skønnet over udgifter er der ikke taget højde for effekten af reduceret smittespredning eller allerede eksisterende udgifter. Ministeren henviser til, at det bl.a. skyldes, at der hverken findes data på området eller foreligger viden om effekten af, at forældre eksempelvis holder deres børn hjemme, til de er raske. Vi finder det åbenlyst, at forslaget fører til reduceret smittespredning, hvorved sygefravær blandt erhvervsaktive personer, som ellers direkte eller indirekte ville komme i kontakt med det syge barn, reduceres betydeligt. Således er reduceret smittespredning en faktor, som isoleret set entydigt vil påvirke den offentlige økonomi positivt. Ministeren henviser til, at det er vanskeligt at vurdere, om sådanne eventuelle positive økonomiske konsekvenser står mål med de umiddelbare omkostninger, som borgerforslaget skønnes at medføre. Vi finder det uhensigtsmæssigt, at manglende data forhindrer en korrekt opgørelse, og at det ikke af egen drift indledningsvist oplyses, at der er væsentlige positive afledte økonomiske konsekvenser, som er udeladt. Forslaget fremstilles dyrere, end det formentlig er. Børnenes bureau har derfor konkretiseret tre delspørgsmål nedenfor:

- a) Hvis det forudsættes, at de afledte økonomiske effekter i form af reduceret fravær og allerede eksisterende udgifter til fravær ved pasning af syge børn modregnes, kan ministeren så afvise, at borgerforslaget faktisk er udgiftsneutralt samlet set eller over tid en gevinst?
- b) Er det muligt at få oplyst de nuværende udgifter til forældres fravær ved barn-syg i udvalgte kommuner fx København, Århus og Odense og fx opdelt på udvalgte erhverv?
- c) Hvad er ministerens holdning til, at der som parameter ved vurderingen af forslag bør indgå den livskvalitet, der skabes for barnet, således at det også vurderes, om en realisering af forslaget er en sund prioritering af offentlige udgifter?

Børnenes bureau gør afslutningsvis opmærksom på, at Danmark har sagt ja til børnekonventionen og dermed ja til, at princippet om barnets bedste skal være i fokus, når man diskuterer lovgivning om børn. Der er intet, som indikerer, at hensynet til barnets tarv har spillet en central rolle i behandlingen af nærværende forslag. Børn bliver ikke mindre syge af, at vi nægter at give dem omsorg – tværtimod. Samlet set savner en forkastelse af beslutningsforslaget mening – både fra et rettighedsperspektiv og et økonomisk perspektiv. Og det giver slet ikke mening at forkaste forslaget med henvisning til det argument, at regeringen modsatvis vil have vanskeligt ved at forsvare den danske arbejdsmarkedsmodel – tværtimod.

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Torsten Gejl
Torsten.Gejl@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

T +45 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748

J.nr. 2021 - 2124
30. juni 2021

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 2. juni 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 498 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Torsten Gejl (ALT).

Spørgsmål nr. 498:

”Vil ministeren redegøre for sin holdning til spørgsmålene sendt af Børnenes Bureau den 25. maj 2021, jf. B 163 bilag 7?”

Svar:

Jeg er blevet bedt om at kommentere en henvendelse til Folketingets Beskæftigelsesudvalg fra Børnenes Bureau som opfølgning på behandlingen et borgerforslag om ret til pasning af sygt barn ved almen sygdom.

Jeg vil gerne starte med at nævne, at jeg synes, at vi i Folketinget havde en god behandling af forslaget, hvor både mulighederne og konsekvenserne blev belyst fra flere vinkler.

Jeg mener, at det er udtryk for en sund demokratisk kultur, at vi i Folketinget diskuterer de spørgsmål, som med god grund optager mange danskere. Jeg har i den forbindelse også noteret mig Børnenes Bureaus synspunkter, men noterer mig også, at et flertal af Folketingets partier ikke kunne støtte op om forslaget.

Som jeg også sagde ved behandlingen af beslutningsforslaget, kan jeg bestemt godt forstå intentionerne med forslaget – det er ikke altid nemt at være småbørnsforældre, når børnene bliver syge.

I forhold til spørgsmålet fra Børnenes Bureau om, hvorvidt børns ret til omsorg er afhængig af forældrenes fagforeningsforhold kan jeg oplyse, at overenskomstfastsatte rettigheder ikke er afhængig af, om man er medlem af den overenskomstbærende fagforening. Vilklårene i overenskomsten gælder således for alle medarbejdere, der er beskæftiget inden for overenskomstens anvendelsesområde uanset deres fagforeningsforhold.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt fravær pga. barns sygdom er en saglig afskedigelsesgrund kan jeg bekræfte, at det *ikke* er en saglig afskedigelsesgrund, at man er fraværende for at passe sit syge barn. Dette gælder også sygdom, der strækker

sig ud over barnets første sygedag. Som jeg tidligere har tilkendegivet, vil det således være muligt for forældre at blive hjemme for at passe et barn uden frygt for afskedigelse.

Så børn er – uanset om forældrene er omfattet af en overenskomst – sikret ret til omsorg ved sygdom.

Regeringen har ikke planer om at lovregulere dette område, som traditionelt er overladt til arbejdsmarkedets parter.

Jeg kan derudover henholde mig til mit svar på BEU spørgsmål 7 til B 163.

I forhold til spørgsmålet om det økonomiske skøn er det korrekt, at der i det beregnede udgiftsskøn over de økonomiske konsekvenser af borgerforslaget ikke er medregnet eventuelle positive afledte økonomiske effekter som eksempelvis mindre sygefravær. De positive afledte effekter er ikke medtaget i skønnet, da der ikke findes data på området eller foreligger viden om effekterne heraf. Forslaget vil for så vidt også kunne medføre negative afledte effekter, som heller ikke er medtaget.

Det er derfor vanskeligt at vurdere, om de eventuelle positive økonomiske konsekvenser står mål med de umiddelbare omkostninger, som borgerforslaget skønnes at medføre. Derfor kan jeg heller ikke hverken be- eller afkræfte, at borgerforslaget vil være udgiftsneutralt samlet set eller en gevinst, hvis det forudsættes, at de afledte økonomiske effekter i form af reduceret fravær og allerede eksisterende udgifter til fravær ved pasning af syge børn modregnes. Det skyldes blandt andet også, at der ikke med forslaget er blevet fremlagt en konkret administrations- eller finansieringsmodel.

Jeg er imidlertid ikke enig med Børnenes Bureau i, at forslaget fremstilles dyrere, end det formentligt er, da jeg løbende har understreget, at det beregnede skøn er forbundet med en række usikkerheder – herunder at der hverken er taget højde for eventuelle positive eller negative afledte konsekvenser af borgerforslaget.

I henvendelsen fra Børnenes Bureau spørges der til, om det er muligt at oplyse de nuværende udgifter til forældres fravær ved barns sygdom i udvalgte kommuner og opdelt på udvalgte erhverv. Jeg kan oplyse, at danske lønmodtagere på landsplan havde lidt over 1 mio. fraværsdage i forbindelse med børns sygdom i 2019 fordelt med cirka lige mange dage i den offentlige og den private sektor. Heri indgår der ikke det fravær, som forældre har ved afholdelse af f.eks. omsorgsdage og afspadsering, da det ikke registreres, hvad forældre bruger deres omsorgsdage og afspadsering til. Det er derfor ikke muligt at opgøre de nuværende udgifter til forældres fravær ved barns sygdom, da det blandt andet afhænger af de konkrete overenskomstregler og lokale aftaler på arbejdspladserne.

For regeringen er børns trivsel og livskvalitet yderst vigtigt. Som jeg tidligere har fremhævet, er det min overbevisning, at forældre oftest – med de mange kollektive og lokale aftaler, der allerede eksisterer – kan finde en løsning, der gør, at de kan holde deres børn hjemme fra institution og skole, ind til de er raske.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard
Beskæftigelsesminister